



UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Poplatky podle zákona o vysokých školách



9. září 2016



doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
katedra finančního práva a
finanční vědy



14



Osnova

1. Obecně k poplatkům
2. Druhy poplatků podle zákona o vysokých školách
3. Znaky poplatků podle zákona o vysokých školách
4. Veřejná x soukromá vysoká škola
5. Charakter poplatků podle zákona o vysokých školách
6. Závěr



1. Obecně k poplatkům

- čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod
 - „Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.“
- poplatky by měly být veřejnoprávní plnění daňového charakteru
- měly by být spravovány podle daňového řádu
- je tomu tak v případě poplatků podle zákona o vysokých školách?



1. Obecně k poplatkům

Daň	Poplatek
nenávratné	
nedobrovolné	
neekvivalentní	ekvivalentní
nesankční	
peněžité plnění	
ukládáné na základě zákona	
spravované státem nebo jinými osobami vykonávajícími veřejnou správu	
veřejný příjem veřejných rozpočtů	
zpravidla neúčelový	zpravidla účelový
zpravidla řádný	
zpravidla pravidelný	
zpravidla plánovaný	



2. Druhy poplatků podle zákona o VŠ

1. poplatek za úkony spojené s přijetím přihlášky k rigorózní zkoušce a s konáním této zkoušky („rigorózní poplatek“) - § 46 odst. 5
2. poplatek za úkony spojené s posouzením splnění podmínky pro přijetí ke studiu („posuzovací poplatek“) - § 48 odst. 7
3. poplatky spojené se studiem (v užším smyslu) - § 58 a 59
4. poplatek za úkony spojené s habilitačním řízením („habilitační poplatek“) - § 72 odst. 16
5. poplatek za úkony spojené s řízením ke jmenování profesorem („profesorský poplatek“) - § 74 odst. 10
6. poplatek za úkony spojené s řízením o žádosti o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace („uznávací poplatek“) / správní poplatek - § 90a



3. Znaky poplatků podle zákona o VŠ

Poplatek	nenávratný	nedobro- volný	ekvivalentní	nesankční	peněžité plnění
rigorózní	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
posuzovací	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
spojené se studiem	Ano	Ano	Ano	Ano (nezpokatňu je se protiprávní stav)	Ano
habilitační	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
profesorský	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
uznávací	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano



3. Znaky poplatků podle zákona o VŠ

Poplatek	ukládáný na základě zákona	spravovaný státem nebo jinou osobou vykonávající veřejnou správu	veřejný příjem veřejných rozpočtů
rigorózní	Ano	?	?
posuzovací	Ano	?	?
spojené se studiem	Ano u VVŠ (také u SVŠ)	?	?
habilitační	Ano	?	?
profesorský	Ano	?	?
uznávací	Ano	?	?



4. Veřejná x soukromá vysoká škola

- **veřejná vysoká škola**

- zřizuje se a zrušuje zákonem
- má rozpočet (jde o veřejný rozpočet z teoretického hlediska/ de lege lata nikoliv)

=> **je osobou veřejného práva**

- rozhoduje o veřejných subjektivních právech a povinnostech osob (3 As 35/2006)
- rozhodnutí přezkoumatelná ve správním soudnictví

=> **je osobou vykonávající veřejnou správu**

- **soukromá vysoká škola**

- ustavuje se
- nemá rozpočet (je povinna zajistit peněžní prostředky na vzdělávací a tvůrčí činnost)
- => **je osobou soukromého práva**

- rozhoduje o veřejných subjektivních právech a povinnostech osob
- rozhodnutí přezkoumatelná ve správním soudnictví ?

=> **měla by být osobou vykonávající veřejnou správu**



5. Charakter poplatků podle zákona o VŠ

- **z teoretického hlediska**

- jde o veřejnoprávní poplatky daňového charakteru
- měly by být spravovány podle daňového řádu
- i u soukromých vysokých škol jde v případě poplatků upravených zákonem o vysokých školách o výkon veřejné správy
 - platí pro rigorózní, posuzovací, habilitační a profesorský poplatek a pro poplatky spojené se studiem
 - problém § 59
 - vztahuje se pouze na poplatky spojené se studiem, které jsou v § 58?
 - u poplatků spojených se studiem na soukromých vysokých školách chybí zákonné limity - protiústavnost?



5. Charakter poplatků podle zákona o VŠ

- **stav de lege lata**

- poplatky nejsou spravovány podle daňového řádu
 - explicitní vyloučení (§ 58 odst. 8) nebo
 - neplynou do veřejného rozpočtu podle daňového řádu (srov. § 2 odst. 2 DŘ)
 - ačkoliv z teoretického hlediska o veřejné rozpočty jde (i v případě soukromých vysokých škol)
- důsledkem je, že se musí zásady a principy správy složitě dovozovat (např. zásada in dubio pro mitius, prekluze, zásady správy daní)



5. Charakter poplatků podle zákona o VŠ

- **stav de lege lata**

- stanovení poplatků

- některé poplatky se stanovují podle správního řádu

- poplatek za delší studium

- poplatek za cizojazyčné studium – asi ne – legislativní chyba v § 68 odst. 1 písm. f)

- ostatní poplatky jsou stanoveny přímo zákonem, resp. vysokou školou na základě zákona

- pozn. chybné používání slova „stanoví“ v ZVŠ



5. Charakter poplatků podle zákona o VŠ

- ***stav de lege lata***

- charakter poplatků

- mohlo by jít o peněžité plnění v tzv. dělené správě (srov. § 2 odst. 3 písm. c) DŘ a § 161 a 162 DŘ)
 - ale problém absence veřejného rozpočtu *de lege lata*
- § 106 odst. 3 SŘ
 - pro vybírání a evidenci peněžitých plnění platí daňový řád
 - pro exekuci platí daňový řád
 - » exekuční orgán – obecný správce daně!?

6. Závěr

- **právní úprava poplatků podle zákona o vysokých školách**
 - učebnicový příklad, jak by neměly být upraveny poplatky v zákoně
 - právní úprava namísto odpovědí vyvolává řadu otázek, na které neexistují jednoznačné odpovědi
 - problém pro praxi
- **nutná koncepční změna právní úpravy poplatků**



UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Děkuji za pozornost



e-mail: bohac@prf.cuni.cz

web: www.radimbohac.cz

tel.: +420221005530



9. září 2016



doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
katedra finančního práva a
finanční vědy



14